

11.02

PIĄTEK, GODZ. 19.00, SALA GŁÓWNA

Romantarctica

Henning Kraggerud – skrzypce, dyrygent

Alma Serafin Kraggerud – skrzypce

NFM Filharmonia Wrocławska

Program

Henning Kraggerud (ur. 1973)

Improwizacja na skrzypce solo

Ole Bull (1810–1880) / **Johan Halvorsen** (1864–1935)

La mélancolie (oprac. Henning Kraggerud) [3']

Edward Grieg (1843–1907)

Koncert skrzypcowy c-moll op. 45 (oprac. H. Kraggerud i B.S. Lund) [23']

I. *Allegro molto ed appassionato*

II. *Allegretto espressivo alla Romanza*

III. *Allegro animato*

Johan Svendsen (1840–1911)

Romans na skrzypce i orkiestrę op. 26 [8']

***

Edward Grieg (1843–1907)

Dwie melodie nordyckie na orkiestrę smyczkową op. 63 [8']

I. *In Folk-Style*

II. *Cow call & Peasant dance*

Henning Kraggerud (ur. 1973)

Romantarctica [20']

Henning Kraggerud, fot. Kaupo Kikkas

Norweski skrzypek i kompozytor Henning Kraggerud jest jednym z najwybitniejszych i najwszechstronniejszych współczesnych instrumentalistów, który z łatwością łączy różne nurty – w jego twórczości możemy zetknąć się zarówno z improwizacją, jak i bogatymi aranżacjami przywołującymi na myśl dzieła dawnych mistrzów, takich jak Josef Suk czy Eugène Ysaÿe. Wraz z córką Almą Serafin Kraggerud oraz NFM Filharmonią Wrocławską artysta wykona dzieła znamienitych skandynawskich twórców – tych mniej znanych oraz posiadających ugruntowane już miejsca w repertuarach filharmonii na całym świecie.

Koncert rozpocznie improwizacja na skrzypce solo, która zdaje się być nieodłącznym elementem działalności artystycznej Kraggeruda. Poprzedzi ona melodyjną, pełną dramatycznego liryzmu kompozycję Ole Bulla w aranżacji Johana Halvorsena – *La mélancolie*. Norweski kompozytor oraz dyrygent zapisał się na kartach historii głównie jako dziewiętnastowieczny skrzypek wirtuoz o niezwykłym talencie i warsztacie technicznym. Robert Schumann uważał go za co najmniej równego Niccolò Paganiniemu – cenił go z jednej strony za umiejętne wydobywanie subtelnych tonów, a z drugiej za impulsywną, charyzmatyczną grę olśniewającą publiczność. Edward Grieg tak podkreślał z kolei jego istotne znaczenie oraz dokonania dla norweskiej kultury: „Ole Bull był pierwszym i największym artystą w życiu tego ludu. Dał nam pewność siebie, największy dar, jaki można było nam wtedy podarować”. *La mélancolie* powstała w 1850 roku i znana jest także pod tytułem *I ensomme stunde* oznaczającego dosłownie „w chwilach samotności”, co w pełni rezonuje z osnutymi żalem brzmieniami kompozycji.

Henninga Kraggeruda z pewnością określić można mianem artysty poszukującego – zarówno nowych rozwiązań formalnych, jak i wrażeń wypływających z oryginalnych koncepcji twórcy. Podjął się on nowatorskiej aranżacji sonat skrzypcowych Edwarda Griega, które przekształcił w trzy koncerty przeznaczone na skrzypce solo wraz z towarzyszeniem orkiestry. Wśród nich znajdują się *Koncert skrzypcowy F-dur* Op. 8, *Koncert skrzypcowy G-dur* op. 13 oraz *Koncert skrzypcowy c-moll* op. 45, którego wystuchamy. „Orkiestrowanie trzech sonat skrzypcowych to oczywiście duże wyzwanie, więc odkładałem to latami, czekając na odpowiednią okazję. Potem, gdy zostałem poproszony o objęcie stanowiska dyrektora artystycznego Tromsø Chamber Orchestra i usłyszałem, że mają wśród swoich członków znakomitego aranżera muzycznego, wpadłem na pomysł, aby wspólnie z nim zaaranżować te sonaty. Zarówno Bernt Simen Lund, jak i orkiestra przyjęli moją propozycję” – opowiada o całym procesie Kraggerud. Działalność „Chopina Północy” silnie związana jest także z norweską kulturą, czego przykładem są m.in. *Dwie melodie nordyckie na orkiestrę smyczkową* op. 63, odznaczające się subtelnymi walorami brzmieniowymi i harmoniką przywodzącą na myśl skandynawskie krajobrazy. W pierwszej z nich Grieg wykorzystał melodię autorstwa Fredrika Due – ambasadora Norwegii oraz Szwecji w Paryżu,

parającego się amatorsko grą na skrzypcach oraz kompozycją. Na drugą z nich składają się utwory ze zbioru dwudziestu pięciu norweskich pieśni i tańców ludowych, które twórca skomponował w Bergen, swoim rodzinnym mieście, w 1869 roku.

Johan Svendsen, choć tworzył w tym samym czasie co Grieg, pozostawał w jego cieniu, tak za życia, jak i po śmierci. Szczególny rozgłos zyskał w Danii i Norwegii jako kompozytor oraz dyrygent, ale liczne osiągnięcia krajowe i zagraniczne nie przełożyły się na jego międzynarodową popularność. Twórca znany był m.in. z operowania wyrafinowaną orkiestracją i tworzenia wielkich form klasycznych. „Svendsen ma wszystko to, czego ja nie mam” – spostrzegł w jednym z listów Grieg, wskazując tym samym na wzajemne uzupełnianie się ich twórczości, aniżeli współzawodnictwo i zaciętą rywalizację. Nostalgiczny *Romans* na skrzypce i orkiestrę op. 26 jest bodaj najpopularniejszym dziełem Svendsena. Jego piękno zachwytiło wielu twórców, dając impuls do stworzenia na przestrzeni lat licznych aranżacji dzieła.

Koncert zwieńczy *Romantartica*, utwór Henninga Kraggeruda wypełniony późnoromantycznymi brzmieniami, którego światowa premiera odbyła się w lutym zeszłego roku w norweskim Tromsø. Kompozycja powstała na zamówienie Arctic Philharmonic oraz Tasmanian Symphony Orchestra, najbardziej wysuniętych na północ i południe profesjonalnych orkiestr symfonicznych na świecie – we wspomnianym Tromsø oraz w australijskim Hobartcie. Główną inspiracją miał być dla Kraggeruda romantyzm związany z podróżami wielkich odkrywców – badaczy, a zarazem zdobywców bieguna południowego: Roberta Falcona Scotta i Roalda Amundsena – oraz wielu poszukiwaczy przygód, którzy stawiali czoła nieznanemu z nienasyconym pragnieniem poznania. Melodyjne motywy oraz pewnego rodzaju surowość w rzeczy samej przywodzą na myśl białe krajobrazy charakterystyczne dla obydwu biegunów – północnego oraz południowego. Dzieło przeznaczone jest na zróżnicowaną obsadę, tym razem jednak jego dźwięki zabrzmiały w wykonaniu Henninga Kraggeruda, jego córki Almy Serafin Kraggerud oraz NFM Filharmonii Wrocławskiej.

Marcelina Werner-Śliwowska

Organizator:

NFM – instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

